

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. IV. Vtrùm poßit justus etiam in hac vitâ mereri remißionem peccati
sui venialis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

actus doloris, qui terminetur ad omnia peccata venialia, & talis non sufficit ad illorum remissionem in hac vita, sed vel omnia, vel aliqua relinquit non remissa, non requirit post mortem alium actum doloris, sed statim instanti separationis peccata illa venialia ex vi præcedentium meritorum tolluntur.

XII. Dices quintò: Si, ut peccata venialia post mortem tollantur, requiratur dolor aliquis, seu contritio, per quem remittantur, sequitur post mortem posse animas mereri. Caietanus primâ parte, quæst. 63. art. quinto, sine asserit animam in primo instanti separationis non tantum esse in statu merendi, sed etiam in statu demerendi. Hoc tamen quoad secundum de demerito, ab omnibus rejicitur; hinc enim sequi dicunt, posse hominem qui in gratiâ decessit, ex eâ post mortem excidere, quod inquit Tannerus, est plus quam absurdum, & Suarez ait repugnare Scripturis.

XIII. Suarez itaque hic, disp. II. sect. quartâ, numero decimo-quinto, Vasquez hic. quæst. 87. art. primo, dub. secundo, num. vigesimo, & vigesimo primo, Tannerus disp. 6. quæst. 4. dubio quinto, num. septuagesimo primo dicunt non esse inconveniens, ut homo primo illo instanti separationis possit præmium aliquod accidentale mereri: & Sanctus Thomas in quarto, dist. 21. quæst. primâ, art. tertio, quæstionculâ primâ ad quartum, aliquod saltem meritum admittit.

XIV. Negari tamen posset, tunc dari meritum, quia tunc animæ sunt extra viam & statum merendi: deinde cum certum apud omnes sit, non mereri ipsas post mortem augmentum gratiæ & gloriæ, non est cur merè ad remissionem peccatorum venialium ponatur tunc novum meritum, cum sufficiant merita in vitâ prius habitâ, modò ponatur displicentia. Fortasse tamen vel ob hoc argumentum dicere quis posset nullum novum actum doloris aut displicentiæ requiri post mortem, sed merè intuitu meritorum præcedentium peccata venialia remitti, ut paulò ante diximus.

XV. Ultimò hic adverto cum Suariorum hic, disp. II. sect. quartâ, num. decimo sexto, & disp. 47. sect. secundâ, Vasquez & Tannero citatis, & aliis, licet post mortem remittatur culpa venialis, nullam tamen partem pœnæ ei debet tunc remitti. Ratio est primò, quia tempus hujus tantum vitæ à Deo assignatum est ad satisfaciendum, tempus autem vitæ sequentis est ad satisfaciendum. Deinde cum animæ primo instanti separationis habeant perfectissimam cognitionem sui status, & rerum ad ipsarum bonum spectantium, si viderent posse se tunc satisfacere pro pœnâ temporali, tam ferventes actus elicerent, ut moraliter certum sit nihil unquam ipsas relicturas pœnæ in purgatorio tolerandæ, quod est contra commune iudicium Ecclesiæ.

XVI. Aliud est de remissione ipsius peccati venialis, quia cum sit impedimentum gloriæ, & sublatum non fuerit in præsentis vitæ, tolli debet in futurâ, primo autem instanti fieri hoc debet, quia cum quamdiu manet culpa maneat totus reatus pœnæ ei debitus, si post aliquod tempus, puta diem aut horam tantum remitteretur, tantum deinceps pœnæ sufficere deberet illa anima, atque si tunc primò inciperet pati ignem purgatorium.

SECTIO QUARTA.

Verum possit justus, etiam in hac vitâ mereri remissionem peccati sui venialis?

NON est eadem ratio, ut superiori sectione notavimus, de hac vitâ & sequente; in sequente enim debetur iusto, ut diximus, remissio peccatorum venialium tanquam quid subordinatum merito gloriæ, ad quam, posito quod in gratiâ decessit, habet jus per actus meritorios in vitâ acquisitum; cum autem remissio venialis peccati in hac vitâ ad hoc non sit necessaria, inquirimus utrum possit justus illius remissionem hic mereri de condigno.

Prima conclusio: Justus potest in hac vitâ ad æqualitatem satisfacere pro suo veniali, & illius remissionem de condigno, quantum ad hoc mereri: ita omnes communiter: ratio videtur clara; potest enim justus multos actus Deo offerre, æqualis vel etiam majoris valoris & dignitatis, quam peccatum veniale sit malitiæ, quique plus Deo placeant quam hoc displiceat, ergo poterit ad æqualitatem, quantum ad hoc caput, pro illo satisfacere.

Secunda conclusio: Potest justus in hac vitâ simpliciter satisfacere pro peccato suo veniali, & absolutè illius remissionem mereri: ita Suarez disp. quartâ de Incarnatione, sect. II. Vasquez disp. tertiâ de Incarnatione, cap. tertio, & alii recentiores. Hæc conclusio in primis quoad potentiam Dei absolutam videtur indubitata; quid enim vetat ut Deus actui alicui bono à iusto in hac vitâ elicitò tanquam præmium statuatur peccati alicujus venialis remissionem, sicut secundum communem sententiam statuit remissionem pœnæ temporalis mortali, aut veniali jam remissa in alterâ vitâ debitam.

Quod verò etiam de potentia ordinariâ, & secundum communem cursum rerum hoc fieri possit, probatur, ad meritum quippe de condigno alicujus præmii aliud non requiritur, quam ut opus exhibitum habeat æqualem valorem cum præmio, & ex ordinatione vel promissione illius cui exhibetur respectu illius ejusmodi præmii proponatur, saltem ubi opus ipsum tale præmium ab intrinseco non exigit, sicut de currentibus in stadio constat, ubi quia cursus non habet intrinsecam connexionem cum bravio, & illius exigentiam, requiritur ut bravium ab aliquo currentibus proponatur: cum ergo opus aliquod bonum in gratiâ exercitum habeat æqualem valorem & bonitatem malitiæ peccati venialis, non est cur Deus illius remissionem tanquam præmium non proponat. Confirmatur: Expedi enim ut homo si possit pro suis venialibus in hac vitâ satisfaciat, sed potest ut ostensum est, ergo. Confirmatur secundò: Nam de facto proponit Deus justis in hac vitâ pro præmio suorum operum remissionem pœnæ peccatis remissis debitæ, ut cum communi docet Suarez tomo quarto in tertiam partem, disp. trigessimâ septimâ, sect. octavâ, nonâ, & decimâ, ergo non est cur ipsorum etiam peccatorum remissionem proponere iisdem operibus obtinendam non possit.

Obijcies, justos petere à Deo veniam peccatorum venialium, ergo non est eis debita eorum remissio.

I. Longè aliud est de remissione peccati venialis in hac vitâ & sequente.

II. Potest justus in hac vitâ pro suo veniali ad æqualitatem satisfacere.

III. Iustus etiam in hac vitâ absolutè potest peccati sui venialis remissionem mereri.

IV. Offenditur, de potentia etiam ordinariâ posse justum mereri peccati venialis in hac vitâ remissionem.

V. Dices: Iustus à Deo remissio.

potere remissionem peccatorum venialium.

remissio. Contra, etiam petunt veniam peccatorum, quæ jam sunt remissa. Respondetur itaque, ideo eos & hoc & illud facere, quia nesciunt in quo statu sunt: orant ergo ut Deus ipsis medium aliquod efficax concedat, quo peccatorum remissionem obtineant.

VI.

Objic. Peccata venialia dicuntur gratis remitti, & ex misericordia.

Urgebis: Dicuntur gratis & ex misericordiâ remitti peccata venialia. Respondetur, gratis remitti in radice, quo etiam sensu gloria & corona beatorum dicitur gratia, & dari gratis, nempe quia nisi Deus gratiâ suâ nos præveniret, nec illorum remissionem, nec hujus adeptionem mereri possemus, quod tamen non obstat, quo minus possemus per bonum aliquod opus tantquam per compensationem condignam venialia delere. Hoc etiam sensu dicimur emundari per sanguinem Christi, nempe immediatè in Sacramento, mediatè dum per actum bonum ex cogitatione congruâ & auxilio nobis per Christi merita concessio à peccati sordibus liberamur.

VII.

Aptissimus actus ad remissionem peccatorum venialium extra Sacramentum obtinendam est contritio.

Tertia conclusio: Aptissimus ad remissionem venialium, ab homine justo de condigno extra Sacramentum obtinendam actus, est contritio respectu illorum peccatorum, ad quæ ex parte objecti extenditur, saltem si magno fervore actus ille contritionis eliciatur, sitque valdè intensus: ita Sanctus Thomas quæst. septimâ de malo, præcipuè art. undecimo, & duodecimo, Suarez tomo primo in tertiam partem, disp. quartâ, sect. undecimâ, & tomo quarto disp. undecimâ, sect. tertiâ, num. quinto, & alii communiter. Ratio est primò, quia per contritionem tolluntur omnia mortalia de congruo, ergo non est cur illa venialia, quibus opponitur, non tollantur per illam de condigno, cum hoc præmium non excedat valorem operis. Secundò: Nam juxta omnes, peccatum veniale, quamvis non tollat, minuit tamen fervorem Charitatis, unde per illum actum peculiariter & propriissimè tolli posse videtur, qui ad hunc fervorem reparandum peculiariter ordinatur.

VIII.

Per actum etiam amoris Dei super omnia remitti possunt peccata venialia.

Quarta conclusio: Per actum etiam amoris Dei super omnia potest remitti peccatum veniale: ita Auctores citati, & videtur expressa sententia Sancti Thomæ, tum quæst. septimâ de malo, art. undecimo, & duodecimo citatis, tum hic, quæst. 87. art. primo, secundo, & tertio. Ratio posita est conclusione præcedente, actus namque amoris Dei super omnia, etsi formaliter non sit dolor, & detestatio, venialis peccati, & explicitè, est tamen virtualiter, seu implicitè. Deinde peculiariter tendit hic actus ad reparandum fervorem Charitatis, quem peccatum veniale minuit, sicut mortale omnino tollit.

IX.

Objic. Ergo si contritio sit de omnibus venialibus, omnia tollentur.

Dices: Si per actum contritionis tollantur venialia omnia, ad quæ actus ille extenditur, ergo si contritio sit de omnibus venialibus, omnia remittentur, sicque justus sæpè esset sine omni omnino peccato vel mortali, ut constat, vel etiam veniali, quoties scilicet hujusmodi actum elicit, contra illud Joannis primæ, capite primo, versu octavo: *Si dixerimus quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & veritas in nobis non est.* Contra primò: Recens baptizatus cum universali dolore & retractatione caret omni peccato veniali. Contra secundò: Juxta communem sententiam, per Pœnitentiæ Sacramentum quoties quis de omnibus venialibus à se commissis dolet, & ea confitetur, liberatur ab omnibus, ergo in omni sententiâ satisfieri debet dicto Apostoli.

Respondetur itaque cum Suario hic, disp. 11. sect. tertiâ, num. primo, Cæcetano tertiâ parte, quæst. 87. art. primo, Henriquez libro quarto, cap. decimo quinto, num. quinto, Tannero tomo quarto, disp. sextâ, quæst. quartâ, dub. primo, num. duodecimo, & videtur mens Sancti Thomæ quæst. 7. de malo, art. duodecimo, ad quartum, nullum esse inconveniens ut ad breve aliquod tempus justus omni peccato careat, Apostolus autem, inquit Sanctus Thomas, solum vult, non posse homines fiducialiter & certò affirmare se peccatum non habere, tum quia certi non sunt se habere contritionem veram, & perfectam, tum quia tam facile leviores culpæ hominibus obrepunt, etiam justis, qui septies, hoc est, sæpius in die cadunt, ut securus nemo sit de omni culpæ carentiâ, & consequenter verè, id est sine mendacii periculo dicere nullus potest, se culpam nullam habere. Deinde ait Suarez solum asserere Apostolum, non posse quemquam cum veritate dicere se nunquam peccare, aut nunquam peccasse, non autem quòd pro brevi aliquo tempore omni culpâ vacet.

Hoc etiam docere videtur Sanctus Thomas tertiâ parte, quæst. 79. art. quarto, ad secundum, ubi cum dixisset, per Eucharistiæ Sacramentum tolli omnia subinde peccata venialia in justo dignè ad illud accedente, sibi que objecisset dictum hoc Apostoli, ait, non ita intelligendum esse, quasi non possit homo justus aliqua hora esse absque omni culpâ veniali, sed sensus est, inquit, Sanctos vitam istam non ducere sine peccatis venialibus. Addo, Auctores graves, & inter alios Sanctum Thomam tertiâ parte, quæst. octogesima septimâ, t. tertio, & alibi asserere, non quemvis actum contritionis, sed solum valdè ferventem ad omnia peccata venialia tollenda, præsertim si multa sint, sufficere: de quo iterum recurret sermo.

Quinta conclusio probabilius etiam videtur, per solam attritionem posse extra Sacramentum condignè tolli peccatum veniale: ita Suarez hic, disp. 11. sect. 3. num. undecimo, Coninck disp. secundâ, dub. decimo quarto, num. centesimo vigesimo quarto: Henriquez lib. quarto, cap. decimo quinto, num. quinto: Tannerus quæst. illâ quartâ, num. decimo tertio, & alii. Ratio est, nam ex unâ parte attritio est dolor & retractatio peccati venialis, sicque ex hoc capite nihil deest quo minus possit per eam tolli, ex aliâ verò parte est actus supernaturalis ab homine in gratiâ elicitus, & consequenter habens valorem moralem sufficientem tum ex parte operis, tum personæ operantis, ut levis alicujus offensæ remissionem obtineat, ergo.

Dices: Hinc sequi per absolutionem Sacerdotis nunquam remitti peccata venialia; si enim attritio ad illorum remissionem sufficiat, & hæc ad absolutionem semper præmitti debeat, sequitur per formam absolutionis ea nunquam remitti: Suarez citatus, numero decimo octavo, & dub. secundo, num. vigesimo octavo concedunt consequentiam, nec iniquum, est ullum inconveniens, quòd in homine justo nunquam tollantur peccata venialia per formam absolutionis; sufficienter enim aiunt salvari virtutem clavium in peccata venialia, quòd simul cum mortalibus per absolutionem sacramentalem in homine attrito remittantur.

Secundo

XIV. Secundò tamen responderi potest cum Coninck citato, numero centesimo vigesimo quinto, & probabile putat Suarez num. decimo septimo, cum attritio extra Sacramentum tollat peccata venialia, omnis tamen attritio hoc non praestat.

XV. Dices secundò: Quævis minima contritio sufficit ad delenda omnia mortalia, ergo & quævis attritio ad delenda omnia venialia; multo enim magis peccatum mortale excedit in gravitate veniale, quàm contritio in valore superat attritionem. Respondetur negando consequentiam: Contritio siquidem non tollit mortalia peccata tanquam meritum de condigno, sed solum de congruo, id autem quod hoc modo per aliud obtinetur, potest in valore esse multo illo superius, at verò peccatum veniale per actum attritionis aufertur tanquam per meritum de condigno, quod autem est huiusmodi, debet esse æqualis valoris cum præmio; unde attritio remissa non est semper sufficiens ad remissionem venialium obtinendam.

XVI. Dices tertio: Attritio etiam maximè remissa, si ab homine in gratiâ constituto eliciatur, meretur augmentum gratiæ, & gloriam, sed hoc in affirmatione morali est majus præmium, quàm remissio, etiam plurimorum venialium, ergo & horum omnium remissionem merebitur. Respondetur: Si actus iste attritionis ad remissionem venialium peccatorum tanquam ad præmium adæquatum applicaretur, tunc argumentum habere vim, sicut & sufficeret ad pœnæ totius temporalis, vel peccato mortali remisso, vel venialibus debite relaxationem, cum tamen jam præcipuus valor ipsius impendatur in merito præmii essentialis gratiæ & gloriæ, non est ita aptus actus ille ad merendum de facto remissionem venialium.

XVII. Dices quarto: Ergo non omnino de condigno mereri potest actus attritionis remissionem, vel omnium, vel ullius peccati venialis; quando enim habet præmium sibi adæquatum, non potest de condigno mereri aliud. Contra: Ergo nec contritio mereri poterit remissionem peccati alicujus venialis, quod tamen admittunt passim ii, qui negant attritionem sufficere ad remissionem venialis.

XVIII. Respondetur itaque, meritum præmii essentialis non obstat, quo minùs possit etiam actus mereri aliquid accidentale: sic etiam secundùm adversarios actus attritionis meretur de condigno remissionem partis pœnæ temporalis, peccatis in igne purgatorio debite: sic actus ejusdem prorsus intentionis in viâ elicitus ab homine & Angelo meretur quidem præmium essentialia idem, æqualem scilicet visionem beatificam, & tamen actus ille in homine ulterius meretur remissionem pœnæ temporalis, gloriam corporis, & alia, ergo & mereri poterit remissionem alicujus peccati venialis, absque eo quèd minuatur præmium essentialia, sunt namque hæc præmia diversæ rationis.

XIX. Dices quintò: Saltem sequitur, si quis sigillatim doleat de peccatis venialibus, quæ confitentur, eliciendo attritionem de singulis, ea nun-

quam tolli per formam absolutionis. Esto, hoc etenim concedunt adversarii de contritione de iisdem, aut etiam de mortalibus elicitâ. Cum ergo ejusmodi attritio de singulis in particulari non magis requiratur ad confessionem venialium, quàm contritio ad confessionem eorundem, aut mortalium, nullum inconueniens hic sequitur quod ibi ab omnibus non admittatur, imò non censetur inconueniens.

Sexta conclusio: Existimo cum Scoto in 4. dist. 21. quæst. primâ, Coninck disp. secundâ, dub. decimo quarto, num. centesimo vigesimo nono, & probabile putat Suarez disp. II. sect. 3. num. vigesimo primo, per alios etiam actus bonos mereri hominem justum posse remissionem peccati venialis, præsertim si in eum finem referantur ab operante, & per attritionem aliquam imperfectam antea fuerit peccatum illud aliquo modo retractatum. Hoc ultimum addo ob auctoritates sectione primâ allatas, ubi ostensum est nullum peccatum neque parvum neque magnum posse sine Pœnitentiâ remitti. Probatur itaque conclusio; hæc enim opera sunt æqualia illi præmio, cum ergo ad illud obtinendum referantur, non est cur non obtineant.

Dices cum quibusdam recentioribus contrarium opinantibus, hinc sequi peccatum veniale remitti per partes: Ponamus enim peccatum aliquod veniale esse compensabile per quatuor jejunia, sicut paulatim & successivè ponuntur jejunia, ita paulatim etiam & successivè tollitur peccatum, cum post unum jejunium peccatum non habeat Deus tantum fundamentum irascendi, atque antea, & sic de cæteris, cum ergo fundamentum iræ & indignationis divinæ sit peccatum, si illud minuatur, minuitur peccatum.

Sed contra: Quando enim præmium aut aliud huiusmodi proponitur ob res varias successivè ponendas, licet illæ ponantur successivè, præmium tamen successivè non obtinetur, sed totum simul: sic si quis eâ lege vendat prædium, modò intra annum tot nummos solvat, tertio quoque mense solvendo quartam partem, non propterea pervenit tunc in ipsius potestatem quartâ pars prædii, sed totum simul in fine anni, toto pretio persoluto. Quod clariùs constat, si præmium sit aliquid indivisibile, ut si Rex dignitatem alicui, aut officium promittat, vel remissionem offensæ militanti per annum, aut cursu vincenti in stadio, non sicut ille successivè currit aut militat, ita aliquid præmii illius meretur, sed si vel post medium annum militare cingulum deponat, aut in medio cursu subsistat, nihil merebitur. Idem ergo esset hic de remissione peccati venialis, si valorem unius jejunii excedat; nec enim remitteretur nisi quatuor jejuniis positus, sed illa tantum habebunt præmium suum essentialia, augmentum scilicet gratiæ & gloriæ.

Tandem notandum circa objectionem, quæ fieri posset contra quintam conclusionem, nempe sequi, si non omnia, aliqua saltem venialia per attritionem remitti ante formam absolutionis, & consequenter omnia peccata venialia non cadere sub Sacramentum Pœnitentiæ, quod proinde frustra institutum esset ad illa remittenda. Respondetur, esto fortè nunquam contingat, per attritionem, etiam generalem & remissam, confessionem præcedentem, non remitti aliquod veniale, non tamen frustra institutum esse Pœnitentiæ Sacramentum ad eorum remissionem; et si

libus quâ conficitur, singulos actus attritionis eliciat, peccata illa non tolluntur per absolutionem.

XX. Per alios etiam actus bonos mereri justum posse remissionem peccati venialis.

XXI. Obiic. Hinc sequi peccatum veniale remitti per partes.

XXII. Sed contra, nam in multis rebus humanis contrarium fortissimè evenit.

XXIII. Obiic. Ex dictis sequi, aliqua saltem peccata venialia tolli ante formam absolutionis.

etsi enim omnia ab eo remitti non possint, potest tamen quodvis, quod sufficit: sicut non propterea ignis frustra habet virtutem ad omnes formas ignis, vel calores in nostrâ materiâ receptibiles, licet omnes nunquam possit producere, cum sint infinite; sufficit enim quod quavis ex iis formis, aut quemlibet calorem possit producere, Deo ad individuationem ibi determinante in productione, sicut hic in remissione.

SECTIO QUINTA.

De remissione venialium ex opere operato.

I. **D**UPLICITER ex opere operato dicuntur Peccata venialia dupliciter remitti dicuntur ex opere operato.

DUPLICITER ex opere operato dicuntur Peccata venialia tolli: primò & præcipuè per Sacramenta, secundò per Sacramentalia, quæ sunt actiones quædam & ceremoniæ sacræ ab Ecclesiâ ad hoc & alia munera usurpata.

II. **P**er aliqua saltem Sacramenta peccata venialia tolluntur ex opere operato.

Dico primò: Venialia tolluntur ex opere operato per Sacramenta, saltem aliqua: de Baptismo non est dubium, cum Concilium Florentinum, & Tridentinum dicant effectum Baptismi esse remissionem omnis culpæ & pœnæ. De Pœnitentiâ idem docet Concilium Tridentinum sessione 14. cap. quinto, ubi etsi doceat, citra peccatum reticere in confessione posse peccata venialia, ait tamen illa esse materiam illius sufficientem, & utiliter in confessione aperiri. Præterea de Extremâ-Unctione idem communiter docent Theologi ob illud Jacobi quinto, ubi de Extremâ-Unctione dicitur: *Et si in peccatis fuerit dimittentur ei*: & Concilium Tridentinum sess. 14. capite & canone secundo de Extremâ-Unctione ait, illius effectum esse remittere peccata, quæ licet multi & probabiliter intelligant de mortalibus, quæ simpliciter per peccata intelliguntur, imo Bellarminus de Extremâ-Unctione capite octavo dicit improbabiliter restringi ad sola venialia, nec esse tutum, tum ratione formæ, *Quicquid deliquisti*, tum quia Sanctus Jacobus dicit: *Si in peccatis fuerit dimittentur ei*, cum tamen sine peccatis venialibus vix ullus sit, dicente eodem Apostolo: *In multis offendimus omnes*; nil tamen obstat quominus ad venialia etiam hæc extendi possint. Unde per reliquias peccatorum, quas tolli docet per hoc Sacramentum Concilium Tridentinum capite secundo citato, ait Bellarminus capite illo octavo, & alii intelligi peccata, sive mortalia, quæ simpliciter talia nuncupantur, sive venialia.

III. **E**ucharistiâ similiter asserunt Theologi cum Sancto Thoma eam remittere venialia, & habetur in Concilio Tridentino sessione decimâ tertiâ, capite secundo: canone etiam quinto damnat eos, qui dicunt, vel unicum vel præcipuum fructum Eucharistiæ esse remissionem peccatorum: quâ auctoritate licet aliqui, & merito, sicut etiam illâ proximè allatâ de Extremâ-Unctione utantur ad probandum Sacramenta vivorum aliquando per accidens remittere peccata mortalia & conferre primam gratiam, cum per peccata simpliciter plerumque intelligantur mortalia, non tamen est cur illa non intelligantur etiam de venialibus, dicente Sancto Joanne Epistolâ primâ, capite primo: *Si dixerimus, quoniam peccatum non habemus, &c.* & statim post subdit: *Si confiteamur peccata nostra, fidelis est & justus, &c.* quæ juxta Sanctum Augustinum &

alios intelliguntur etiam de venialibus.

IV. **C**onfirmatione, Ordine, & Matrimonio major est difficultas, unde Soto, & alii nonnulli negant hæc iis inesse vim, ut tollant venialia. Communis tamen sententia affirmat, quam satis insinuat Sanctus Thomas hic, quæst. 87. articulo tertio, corpore. Ratio autem congrua hujus rei adduci potest, quia singula Sacramenta ordinantur ad sanctificandum hominem in ordine ad aliquem finem particularem, ad quem etiam specialia auxilia fini illi proportionata conferunt; cum ergo aliqua peccata venialia fini illi peculiariter opponantur, eumque impediunt, sicut Sacramenta media ad finem illum obtinendum subministrabant, ita & impedimenta quæ illius consecutioni officiant, tollunt.

V. **C**irca dispositionem ad remissionem venialium requisitam, licet Suarez, Henriquez, & alii nonnulli dicant sufficere, ut quis non habeat actualem illorum complacentiam ad hoc ut remittantur in Sacramento; verius tamen est, quod diximus sessione primâ, nullum unquam peccatum veniale, saltem in hac vitâ, sine dolore seu pœnitentiâ, saltem virtuali remitti: si enim in pœnitentiâ, ut remittantur venialia, requiratur dolor cum judicialiter in eâ remittantur, certè non apparet ratio, cur minor dispositio requiratur in aliis Sacramentis, cum Pœnitentiâ peculiariter ad eorum remissionem ordinetur.

VI. **O**mnia ergo peccata venialia, quæ quis cum illorum dolore, etiam minimo confuetur, delentur per hoc Sacramentum: ea verò quæ non subjiuntur clavibus, & consequenter judicialiter non remittuntur, quia non aperiuntur in confessione, non tolluntur semper omnia, sed plura vel pauciora pro diversitate doloris ac dispositionis, Deo in particulari determinante, quæ hic & nunc sint remittenda, si sint multa, sicut gratia & alii effectus Sacramentales juxta eandem dispositionem semper conferuntur. Unde Sacramentum Pœnitentiæ dupliciter tollit peccata venialia, primò formaliter & directè, quatenus sunt illius materia; secundò materialiter, quatenus scilicet Sacramentum Pœnitentiæ, cum sit Sacramentum, convenit cum aliis Sacramentis, quorum etiam effectus unus inter alios est, remittere peccata venialia, ut diximus. Quando verò quis, etiam cum dolore de omnibus venialibus accedit ad aliquod ex Sacramentis vivorum, non remittuntur semper omnia, Extremam unctionem excipio, quæ ad delenda peccata venialia specialiter instituta est, ut diximus, & mihi non improbable videtur de Eucharistiâ, cujus summæ dignitati & excellentiæ hoc specialiter tribuendum videtur.

VII. **N**ec refert si quis arguat, mortalia omnia remittuntur in Sacramento Pœnitentiæ, etiam si quis multorum obliviscatur, & consequenter non subjiat clavibus, ergo & venialia omnia; licet aliqua solum clavibus subjiat: item quodvis Sacramentum vivorum per accidens tollit omnia mortalia, ergo & venialia. Negatur enim utraque consequentia: ratio disparitatis est necessaria connexio remissionis unius peccati mortalis pro hoc statu cum remissione alterius, ob gratiam sine qua nullum remittitur, cum ergo hæc Sacramenta, ubi non inveniunt obicem, conferant gratiam, consequenter tollunt omnia mortalia peccata, at verò inter venialia in remissione non est illa necessaria connexio, cum nullam oppositionem habeant cum gratiâ.

Quoad